

A. P. Jansen

STATUTEN EN HUISHOUELIJK REGLEMENT DER SOCIAAL-DEMOCRATISCHE ARBEIDERS- PARTIJ IN NEDERLAND

ALS RECHTSPERSOON ERKEND BIJ KON. BESL. VAN
22 SEPTEMBER 1897. GEWIJZIGDE STATUTEN OPNIEUW
GOEDGEKEURD BIJ KON. BESL. VAN 28 SEPT. 1918, No. 84.
WIJZIGING IN DE STATUTEN GOEDGEKEURD BIJ KON.
BESLUIT VAN 12 FEBRUARI 1926, No. 32, KONINKLIJK
BESLUIT VAN 17 JANUARI 1930, No. 9 EN KONINKLIJK
BESLUIT VAN 15 JANUARI 1934, No. 28.

BENEVENS HET

VERKIEZINGSPROGRAM 1933,

HET

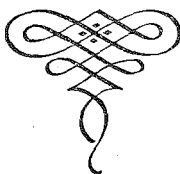
STRIJDPROGRAM 1925,

HET

GEMEENTEPROGRAM 1927 DER S. D. A. P.

EN HET

KOLONIAAL PROGRAM 1930

RESOLUTIE EN VERKIEZINGSPROGRAM '33

Het Congres der S.D.A.P., gehouden te Nijmegen op 4, 5 en 6 Maart 1933, verklaart:

1. De Partij gaat den verkiezingsstrijd tegemoet met een diep besef van den grooten ernst der omstandigheden van het oogenblik. Terwijl de economische crisis, die al meer dan drie jaar woedt, in stede van te luwen in omvang en hevigheid toeneemt, hebben de door oorlog en crisis veroorzaakte politieke en geestelijke verwildering in het buitenland geleid tot gebeurtenissen, die op zichzelf reeds zeer ernstig, van nog veel erger dingen de voorboden kunnen zijn.
2. De Partij doet in deze omstandigheden, bij de opening van den verkiezingsstrijd, een dringend beroep op alle mannen en vrouwen van het Nederlandsche volk, in wie door de crisis het verlangen naar het socialisme is versterkt of gewekt en die de gebiedende noodzakelijkheid erkennen, om de democratische beginselen en instellingen te verdedigen tegen de groote gevaren, die deze van verschillende zijden bedreigen.
3. De Partij zal wederom geheel zelfstandig aan den verkiezingsstrijd deelnemen, op den grondslag van haar beginsel-program en ter versterking van den invloed der sociaal-democratie op het staatkundig leven.
4. De Partij stelt zich voor de komende parlementaire periode ten doel zoo krachtig mogelijk te bevorderen, dat de crisishood, die groote deelen der bevolking in de steden en op het platteland, hier te lande en in de overzeesche gewesten, drukt of bedreigt, zooveel mogelijk worde geleigd of afgewend; dat het werk der hervormingen op het gebied van het sociale leven en op dat van het onderwijs, zoo spoedig mogelijk worde hervat; dat de geestelijke vrijheid van alle richtingen worde geëerbiedigd; dat een doortastende vredes- en ontwapeningspolitiek worde gevoerd; dat de weg naar de socialisatie worde ingeslagen.
5. De Partij stelt zich tevens ten doel de krachtige bescherming en de verdere ontwikkeling van de democratie en van het parlementaire stelsel, als middelen om den invloed des volks nu en in de toekomst ten volle tot zijn recht te doen komen.

6. De Partij verklaart niet bereid te zijn om haar medewerking te verleenen tot de vorming van een zoogenaamd nationaal kabinet, waarin de S.D.A.P. als een minderheid tegenover de vereenigde burgerlijke partijen, weinig of niets van haar doeleinden zou kunnen verwezenlijken, terwijl zij verantwoordelijk zou worden gesteld voor een, door de burgerlijke meerderheid bepaald, on-socialistisch of anti-socialistisch beleid.
7. De Partij blijft weliswaar in beginsel bereid deelneming aan de regeering te overwegen, mits op duidelijk omschreven voorwaarden, voortvloeiende uit het verkiezingsprogram, indien na afloop van de verkiezingen en op grond van haren uitslag in de nieuwe Kamer een meerderheid zou zijn te vormen, bereid en in staat om met een parlementair kabinet de wetgeving en het bestuur des lands te leiden in democratische banen, in den hierboven aangegeven zin. Zij constateert echter, dat in de tegenwoordige omstandigheden dat vooruitzicht niet bestaat, aangezien in den laatsten tijd een hevige anti-socialistische stemming zich van alle groote burgerlijke partijen zonder onderscheid heeft meester gemaakt, terwijl de democratische groepen te zwak zijn om met de S.D.A.P. een meerderheid te vormen.
8. De Partij handhaaft in elk geval haar besluit, dat de vraag of de omstandigheden, de vooruitzichten en de voorwaarden zoodanig zouden zijn, dat zij aan een kabinetsvorming zou kunnen deelnemen, alvorens een definitieve stap daartoe mocht worden gedaan, na overleg met de Vakbeweging, ter beslissing moet worden voorgelegd aan een buitengewoon congres der Partij.
9. De S.D.A.P. roept de arbeidersklasse van Nederland, en alle met haar maatschappelijk verwante en gelijkgezinde groepen en personen op, om ondanks alle verschillen op ander dan sociaal-politiek gebied bij deze verkiezingen met haar één groote macht te vormen, ter bescherming van den vrede, ter verdediging van de democratie en in het algemeen ter bevordering van de door de Partij voorgestane politiek.
10. Met handhaving van al de eischen in haar strijdprogram van 1925 vermeld, brengt de S.D.A.P. voor de eerstvolgende parlementaire periode het volgende verkiezingsprogram op den voorgrond:
 1. Ontwapening, nationaal en internationaal. Ondersteuning en democratisering van den Volkenbond. Voorafgaande parlementaire beslissing over elke mobilisatie. Verbod van alle gewapende corpsen, die niet zijn voorgeschreven bij de wet. Verbod van particuliere wapenindustrie en van handel in wapens.

2. Voltooiing der sociale verzekering. Staatspensionneering en verbetering der bestaande invaliditeits- en ouderdomszorg.
3. Uitbreiding en volledige uitvoering van de Arbeids-wet. Bijzondere bescherming van arbeiders in de huis-industrie. Wettelijke regeling van de 40-urige arbeids-week. Wettelijke vacantieregeling, met een bijzondere regeling voor jeugdige personen.
4. Ratificatie van de 8-uren-conventie van Washington en van andere conventies van de Internationale Arbeidsconferenties. Bevordering van een internationale regeling van de 40-urige arbeidsweek. Bevordering van de werkverruiming door uitvoering van groote werken onder leiding van den Volkenbond.
5. Medezeggenschap en bedrijfsorganisatie. Toekenning van verordenende bevoegdheid en van het recht van enquête aan bedrijfsraden. Staatstoezicht op kartellen en trusts. Voorbereiding van de socialisatie van daarvoor reeds geschikte bedrijven.
6. Beëindiging van het octrooi der Nederlandsche Bank. Oprichting van een centrale circulatiebank als gemeenschapsorgaan. Instelling van een Kamer voor het Bankwezen, tot toezicht op particuliere banken en credietinstellingen. Toezicht op spaarbanken en hypotheekbanken. Verscherpte contrôle op de toelating van effecten ter beurze. Oprichting van een industriebank, ter bevordering der binnenlandsche nijverheid en van een staatshypotheekbank. Voorbereiding van een staatsverzekeringsbedrijf.
7. Bestrijding van de werkloosheid door voortzetting van de Zuiderzeewerken en vervroegde uitvoering van andere openbare werken. Bevordering van verdeling van werkgelegenheid met tegemoetkoming uit de uitgespaarde steungelden voor loonderving. Verleening van export- en garantiecredieten. Steun aan de binnenschipperij.
8. Wettelijke regeling der werkloosheidsverzekering, met premiebetaling ook door de werkgevers. Vorming van een crisisfonds met bijdragen van de ondernemingen. Verplichting der ondernemingen haar werkloos geworden arbeiders eenigen tijd wachtgeld uit te keeren. Verbetering van de loonnormen bij de werkverschaffing en van de steunregelingen. Gelijke berechtiging van mannelijke en vrouwelijke werkloozen. Ruimere financiële steun aan de gemeenten voor werkloozenzorg. Bijzondere zorg voor de jeugdige werkloozen.

9. Herstel van het evenwicht der staatsfinanciën. Heffing in eens van de vermogens ter bestrijding van crisis-uitgaven. Vermindering van de rentelast der staats-schuld door conversie. Vermeerdering van staats-inkomsten door directe belasting naar draagkracht. Opheffing van het bankgeheim. Verlichting van den druk der belastingen op de kleine inkomens, ook door vermindering en afschaffing van indirecte belastingen. Afschaffing van de rijwielbelasting. Maatregelen betreffende de cumulatie van inkomsten uit overheids-kassen. Oprichting van een tabaksmonopolie.
10. Verlaging van de bestaande invoerrechten, zoo mogelijk in samenwerking met andere staten. Organisatie van invoer en uitvoer. Prijsregeling van overheidswege voor min of meer gemonopoliseerde gebruiksartikelen, artikelen van algemeen verbruik, geneesmiddelen enz.
11. Organisatie van land- en tuinbouw op de meest economische wijze en aanpassing aan de eischen van de nieuwe wereldverhoudingen. Bevordering van een bevredigende prijsregeling door organisatie van de productie en den afzet van een aantal land- en tuinbouwproducten. Instelling van een goed toegeruste afdeling Landbouw. Uitbreiding van het landbouw-onderwijs. Crisissteun aan den noodlijdenden land- en tuinbouw. Wettelijke regeling van den werktijd der landarbeiders. Bepaling van minimumloonen voor landarbeiders. Geleidelijke socialisatie van den grond door behoud van drooggelegde gronden (Zuiderzee) in staatseigendom en door onteigening van gronden, die als regel worden verpacht en van gronden, welker productie aanzienlijk kan worden verhoogd door ont-watering, ontginning en beter beheer. Bevordering van den boschbouw. Krachtige uitbreiding van het Staatsboschbezit door bebossching van daarvoor in aanmerking komende woeste gronden en door aankoop van bestaande bosschen. Overbrenging in staatseigendom van met overheidssteun ontgonnen gronden. Geleidelijke socialisatie van de groote en middelbare bedrijven. Wettelijke pachtcommissies, aan wier beslissing pachtvoortzetting, pachtsom en vergoeding voor den vertrekenden pachter worden onderworpen. Betere regeling van het remissierecht. Het jachtrecht aan den grondgebruiker.
12. Volledige uitvoering van de woningwet. Krachtige bevordering van den bouw van arbeiderswoningen door gemeenten en bouwverenigingen. Voorschotten tegen lage rente. Afschrijving van oude voorschotten tot de tegenwoordige werkelijke waarde der woningen. Verbetering van het woningtype. Stelselmatige opruiming

- van krotten. Verlaging van huur van arbeiderswoningen. Instelling van huurcommissies met uitgebreide bevoegdheid ten aanzien van de vaststelling der huur.
13. Organisatie van het verkeer te water en te land. Instelling van een vervoerraad als college van advies en bijstand. Doelmatige organisatie van het interlocale vervoerwezen onder toenemenden invloed van de gemeenschap in het beheer, ten einde te komen tot de organisatie van een Vervoerschap.
 14. Handhaving van de autonomie der gemeenten en herstel, voor zoover deze is aangetast.
 15. Verlenging van den leerplicht. Zorg voor de niet-leerplichte jeugd. Uitbreiding van vak-onderwijs. Wettelijke regeling van voorbereidend onderwijs. Wederopbouw van vervolgonderwijs. Bevordering van de schoolhygiëne. Geneeskundig schooltoezicht. Bevordering van den bouw van openluchtscholen, enz. Verstrekking van middelbaar en hooger onderwijs alleen aan daarvoor geschikte leerlingen, voor onbemiddelden met overheidssteun. Bevordering van kunst en volksontwikkeling. Afschaffing van de radiocensuur.
 16. Wettelijke regeling en organisatie van de zorg voor de volksgezondheid. Tuberculosebestrijding, kinderhygiëne, moederschapzorg, enz. Reserveering van daarvoor in aanmerking komende terreinen als natuureservaten, ten einde over voldoende recreatie-oorden voor de bevolking te beschikken. Uitbreiding der bestaande natuur-reservaten.
 17. Verbetering van de huwelijkswetgeving.
 18. Verbetering van het strafstelsel. Krachtige toepassing der kindervetten. Verbetering van de arbeidsrecht-spraak. Regeling van de rechtspositie der hoofd-arbeiders.
 19. Bestrijding van het alcoholisme, o.a. door invoering van een wet op de plaatselijke keuze.
 20. Verbetering van de Armenwet.
 21. Reëel overleg met de landelijke algemeene organisaties van het overheidsperoneel over de vaststelling der salarissen. Volledige invoering van de Ambtenarenwet. Regeling in die wet van de rechtspositie der personen, werkzaam op arbeidscontract. Sterke beperking van aanstelling op arbeidscontract.
 22. a. Ontwikkeling tot zelfbestuur van de overzeesche

gewesten onder inheemsche leiding als overgang naar de onafhankelijkheid. Democratiseering van den Volksraad. Uitbreiding van het kiesrecht en van het aantal te kiezen leden voor den Volksraad, in de eerste plaats ter versterking van den Indonesischen volksinvloed.

- b. Vrijheid van vereeniging, vergadering en drukpers. Afschaffing van de exorbitante rechten; herstel van het stakingsrecht. Afschaffing van doodstraf en lijfstraffen.
- c. Snelle uitbreiding van de sociale wetgeving. Uitbreiding der arbeidsinspectie. Afschaffing van de poenale sanctie. Maatregelen ter voorkoming van werkloosheid en leniging van haar gevolgen, o.m. door behoorlijken overheidssteun.
- d. Ongedaan maken van de bezuiniging op omvang en gehalte van het onderwijs en van die op de volksgezondheid.
- e. Bijzondere zorg voor den Indonesischen boerenstand. Afschaffing van de heerendiensten. Beperking van dorps- en andere dergelijke diensten. Bevordering van de industriele ontwikkeling van Indonesië.
- f. Ruimere leeningspolitiek. Verlaging van de rente der staatsschuld door conversie. Uitbreiding van staats-exploitatie. Grootere baten voor Indonesië uit de koloniale winsten, o.a. door uitvoerrecht op aardolie en aardolieproducten. Vermindering van de op de volksklasse drukkende crisislasten. Stopzetting elke vlootuitbreiding.